

...וע"י קבלת וקיום ההוראות ד"שופט"ר ו"יועצ"ר שברורנו – נעשה זה גופא מעין והתחלה דקיום התפלה²⁷ "השיבה שופט"ר כבראשונה ויועצ"ר כבתחלה" בגאולה האמיתית והשלמה, במכ"ש מזה אשר "סוף מעשה במחשבה תחלה"²⁸, עאכ"כ שזהו כבר גם בדיבור ("ניב שפתיים", ענין הנבואה), כנהוג לאחרונה לבטא הדברים בדיבור, כולל ובמיוחד – שהנה הנה באה הגאולה.

– שעפ"י ישנה גם מענה על השאלה ששואלים על מה שמדברים לאחרונה שהגאולה באה תיכף ומיד ממש – לכאורה: כיצד זה יכול לעבור באופן חלק כ"כ ולהצליח; כיצד יגיבו בני הבית על זה, ומה יאמר העולם על כך? והמענה הוא: שאילו היו עניני הגאולה חידוש, אולי הי' מקום לשאלה; אבל היות שהגאולה אינה חידוש דבר, אלא כל עניני הגאולה התחילו כבר ("כבתחלה") וכבר נמשכו ונתקבלו בעולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי" ויועצ"ר כבתחלה") – לא יהי' פלא כאשר הגאולה באה תיכף ומיד ממש!

לזכות

החייל ב"צבאות השם" שניאור זלמן שי' ליום הולדתו החמישית לאויוש"ט, בש"ק פ' שופטים, וא"ו אלול, ה' תהא שנת סגולות חירותנו ולזכות אחיו ואחיותיו שיחיו

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת שרה שיחיו גורביץ

*

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" טשארנא גיטל תחי' ליום הולדתה הראשונה לאויוש"ט, ביום כ"ו מנחם-אב ה' תהא שנת סגולות חירותנו

ולזכות

אחותה החיילת ב"צבאות השם" רבקה רחל תחי' ליום הולדתה השישית לאויוש"ט, ביום ל' מנחם-אב - אדר"ח אלול ה' תהא שנת סגולות חירותנו

ולזכות

אחי החייל ב"צבאות השם" פסח חיים מנחם שי'

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' אלי' וזוגתו מרת שושנה ברכה שיחיו ניומאן

נדפס ע"י זקניהם

הרה"ת ר' יהודה ליב וזוגתו מרת זיסל שיחיו ניומאן הו"ח ר' שמואל וזוגתו מרת מלכה שיינדל שיחיו סטראל

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

ספרי' – אוצר הספרים – לויבאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליבאוויטש

שזפטים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כט
(תרגום חפשי)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
בפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ושמונה לבריאה

א. "שופטים ושופטים" – "דומה למלך..."

על הפסוק "שופטים ושופטים תתן לך" נאמר במדרש רבה¹: "אמר רבי לוי, למה הדבר דומה? למלך שהיו לו בנים הרבה והיה אוהב את הקטן יותר מכולם, והיה לו פרס אחד והיה אוהבו יותר מכל מה שהיה לו, אמר המלך נותן אני את הפרס הזה שאני אוהבו מכל מה שיש לי לבני הקטן שאני אוהבו מכל בני. כך אמר הקדוש ברוך הוא, מכל האומות שבראתי איני אוהב אלא לישראל שנאמר² כי נער ישראל ואוהבהו, מכל מה שבראתי איני אוהב אלא את הדין שנאמר³ כי אני ה' אוהב משפט, אמר הקדוש ברוך הוא: נותן אני מה שאהבתי לעם שאני אוהב, הוי שופטים ושופטים".

אין מובן:

א) תפקידו של משל הוא להוסיף הסבר לדברים שבנמשל, ומה מוסיף המשל בעניינינו – "למלך שהיו לו בנים הרבה... והיה לו פרס אחד..." – על הנמשל?

ובכלל, נתינת הדבר החביב ביותר למי שאהוב ביותר הוא ענין פשוט שלא דרוש משל כדי לבאר!

ב) מדוע מובא המשל דוקא "דומה למלך", והרי דבר פשוט הוא ביותר והתנהגות זו קיימת אצל כל אדם?

ג) כיצד מתאים לומר "מכל מה שבראתי איני אוהב אלא את הדין"? אמנם, ה"דין" הכרחי לצורך קיום העולם⁴, ולכן אין הקדוש ברוך הוא מוותר על התנהגות הסותרת ל"דין"⁵, אך כיצד ייתכן לומר⁶ ש"מכל מה

שבראתי איני אוהב אלא את הדין"⁷?

ד) מן המשל "היה אוהב את הקטן יותר מכולם" מובן, שחביבותם של ישראל – עם שאני אוהב – שבזכותה נותן להם הקדוש ברוך הוא את ה"משפט", דומה דוקא לחביבות של בן קטן. ומשום כך מובא בנמשל דוקא הפסוק "כי נער ישראל ואוהבהו", ואין מובאים פסוקים המופיעים לפני כן בתורה: "מאהבת ה' אתכם"⁸, "כי אהבך ה' אלוקיך"⁹, וכדומה – כי בענין זה של נתינת הדין והמשפט חשובה דוקא החביבות משום שישאל הם "נער", בן קטן.

ולכאורה, נראה ההיפך: ה"משפט" – שופטים ושופטים תתן לך – קשור דוקא לגדולה באופן כללי, ובמיוחד גדולה בשכל, כדברי הרמב"ם¹⁰ "אין מעמידין בסנהדרין .. אלא אנשים חכמים ונבונים"¹¹ מופלגין בחכמות התורה בעלי דעה¹² מרובה .. שנאמר¹³ והתיצבו שם עמך, בדומין לך (למשה) בחכמה וכו'".

ב. משפט שהוא כפרדס

ויש לומר, שההסבר לכך הוא:

בפשטות יוצא, שדוקא הקשר של "משפט" לישראל אינו חזק כל כך כמו ענינים אחרים של תורה ומצוות. אמנם, מגיד¹³ דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו – אלו הדינים¹⁴ – לישראל (דוקא), אך בכל זאת. גם "אומות העולם"¹⁵

(7) ראה טור שם בתחלתו (מפי רבינו יונה). וראה פרישה שם בארוכה ד"אין שייך לומר שבשלב דין אמת ושלוש נברא העולם שהרי אינם אלא ביטול ושמירה מקלקול כו' אבל אין להם ית' בעצם אותם ג' שום כבוד או נחת רוח". ע"ש.

(8) ואתחנן ו, ח.

(9) תצא כג, ו.

(10) הל' סנהדרין רפ"ב.

(11) חב"ד – ועד' כ"מ ברמב"ם (ראה הנסמן בלקו"ש חכ"ג ע' 86 הערה 49).

(12) בהעלותך יא, טו.

(13) תהלים קמו, יט.

(14) תנחומא פרשתנו א.

(15) ל' התנחומא שם. וראה סנהדרין נו, סע"א ואילך.

(*) כ"ה בדפוס ראשון (פ9א"ז תע"ב). ולפינו אבל אם (לכאור מ"ס) אין.

(**) כ"ה גם בדפוס ראשון. וצנ"ק.

...הרי כבר ישנה השלימות דיפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו בזה שהוא נמצא בחוצה שאין חוצה הימנו, וגם – תרגום פנימיות התורה ותורת החסידות בלשון עם ועם (רוסית, וכיו"ב) ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, עד שבימים האחרונים – נדפס גם (ספר התניא, תושב"כ של החסידות¹⁵) ב"ברייל", הכתב עבור "סגי נהור" ר"ל (כמדובר לעיל¹⁶).

וע"פ ההכרזה הנ"ל של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר סיימו את כל עניני העבודה, כולל העבודה דרבנותו כ"שופטיך" ו"יועציך" עד היום הזה, ו"אכשור דרי"¹⁷ בפשוטו – מובן, שכבר בא הזמן ד"ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחלה" בתכלית השלימות (ואין צריכים לשוטרים, כיון שכבר הכל מבורר), לאחר הטהימה וההתחלה בזה ע"י רבותינו נשיאנו¹⁸.

מזה מובן הלימוד שישנו לכל אחד, בעמדתו בשבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, הרגעים האחרונים דגלות – שצריכה להיות עבודה בהתאם מדה כנגד מדה למצב הגאולה:

לפרסם לעצמו, ולכל אלו שאפשר להגיע להם – שצריכים לקבל על עצמם (ביתר חזק) את ההוראות והעצות של "שופטיך" ו"יועציך" שבדורנו – מאן מלכי רבנן¹⁹ ככלל, ובפרט נשיא דורנו – הבא בהמשך לרבנותו נשיאנו שלפניו – שופט דורנו ויועץ דורנו ונביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל: "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצווה", "אליו תשמעון"²⁰, וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, שאם יש לאחד המעלות והשלמויות שצריכים להיות לנביא ומראה אותות ומופתים – כפי שראינו ורואים בהמשך קיום ברכותיו, אצל נשיא דורנו – הרי "אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעון", או עי"ז ש"יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו"²¹ (כפי שראו זאת אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר);

ויתירה מזה: "נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא – כפי שהוא בשייכות לנשיא דורנו, ונמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' – הרי הוא בחזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה"²², וצריכים לציית לו תיכף ומיד עוד "קודם שיעשה אות", "ואסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר²³ לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא ירהרו ולא יחשבו אחריו כו'"²² – כיון שמאמינים בדברי הנביא, לא משום שהם דבריו של הנביא, אלא משום שהם דברי הקב"ה ע"י נביא זה!

...ישנה ההוראה כנ"ל, שצריכים לפרסם לכל אנשי הדור, שזכינו שהקב"ה בחר ומינה בעל בחירה, שמצד עצמו הרי הוא שלא בערך נעלה מאנשי הדור, שיהי' ה"שופטיך" ו"יועציך" ונביא הדור, שיוורה הוראות ויתן עצות בנוגע לעבודת כל בניי וכל האנשים דדור זה, בכל עניני תורה ומצוות, ובנוגע להנהגת חיי היום-יום הכלליים, גם בהענינים ד"בכל דרכיך (דעהו)" ו"כל מעשיך (יהיו לשם שמים)"²⁴,

עד הנבואה העיקרית – הנבואה²⁵ ש"לא לתר לגאולה" ותיכף ומיד ממש "הנה זה (משיח) בא"²⁶.

וועט די וועלט זאגן אויף דעם? איז דער ענטפער, אז אויב די עניני הגאולה וואלטן געווען א חידוש, וואלט אפשר געווען אן ארט אויף דער שאלה: וויבאלד אבער אז די גאולה איז ניט קיין חידוש דבר, נאר כל עניני הגאולה האבן זיך שוין אנגעהויבן („כתחלה“) און זיינען שוין נמשך ונתקבל געווארן אין עולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי' „ויועציק כבתחלה“) – וועט ניט זיין א פלא ווען די גאולה קומט תיכף ומיד ממש!

(משיחות ש"פ שופטים, ד' אלול תשנ"א)

ע"פ המדובר כמה פעמים – ובפרט לאחרונה – אודות הכרות והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: „לאלתר לתשובה (ובמילא) לאלתר לגאולה“, שכבר סיימו את הכל, אפילו את „צחצוח הכפתורים“, וצריך רק להיות „עמד'ל הכן כולכם“ – וגם את זה כבר סיימו! – לקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – מוכן, שנמצאים אנו כבר בזמן של קיום היעוד „ואשיבה“ שופטי' גו' ויועציק“, ויתירה מזו: כבתחילה: כבר ישנה ההתחלה בזה, כדלקמן.

...בכל הדורות – גם לפני תחח"מ של משה – מחייבת ההלכה לדעת ש"הא-ל-מנבא את בני האדם" (גילוי אלקות בגדרי הנבואה), עד השלימות בזה כפי שהי' אצל משה⁸. ויתירה מזו – הענין של „נביא אקים להם גו' כמוך“⁹ שייך בכל דור, כפי שמבאר הרמב"ם¹⁰ ש"כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לכדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו'“, ז"א שכל נביא (בנבואתו) הוא המשך של נבואת משה ותורתו (אלא שבגילוי הנבואה ישנם חילוקי דרגות, כמבואר בהרמב"ם¹¹) – ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחר ש"תחזור הנבואה לישראל"¹², שהיא "הקדמת משיח"¹³ – הנבואה שתהיה במשיח צדקנו (ש"נביא" גרול הוא קרוב למשה רבינו), ואמרו חז"ל¹⁴ ש"גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון", ובכל דור ודור ישנו אחד הראוי לזה – לכן צריכים לדעת להלכה גם בזמן הזה (עוד קודם הגאולה) שישנה המציאות דיגילוי הנבואה (אצל משיח עוד לפני הגאולה), כמעין התחלה ("ויועציק כבתחלה") לשלימות גילוי הנבואה לאחר הגאולה. זאת אומרת שאין זה חידוש שיתחדש רק לאחר הגאולה, אלא שההתחלה בזה נפעלת עוד קודם בבחי' "ויועציק כבתחלה" ולכן כתב זאת הרמב"ם בספר הלכות שלו (ובפרט שהרמב"ם כותב בספרו גם ההלכות הנוגעות לימות המשיח, גם – ההקדמה לזה).

ע"פ הנ"ל יובן החידוש של דורות האחרונים בכלל, ובפרט של דורנו זה ובפרט בזמן זה, שע"פ הכרות והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו כבר סיימו הכל, וע"פ כל הסימנים נמצאים כבר ברגעים האחרונים לפני הגאולה.

נצטוו על הדין שהיא אחת משבע מצוות שנצטוו בני נח", והנאמר בתורה¹⁶ „ומשפטים בל ידעום“ הוא רק לגבי"ל "דקדוקי הדין".

ועל כך אומר רבי לוי, שהענין הוא להיפך: „המשפט“ חביב ביותר אצל הקדוש-ברוך-הוא, אף יותר מ"כל מה שבראתי", ומשום כך הוא ניתן דוקא ל"עם שאני אוהב". ולכן יוצא, שה"משפט" שייך לישראל יותר מענינים אחרים של תורה ומצוות.

אך הסיבה לכך אינה מובנת, מדוע ה"משפט" חביב כל כך, עד שהוא קשור לישראל יותר משאר עניני תורה ומצוות? והרי, לכאורה, הדבר נראה להיפך, כאמור לעיל.

על כך מקדים רבי לוי את המשל של „מלך שהיו לו בנים הרבה... והיה לו פרדס אחד...“, כאשר ההדגשה היא דוקא על „פרדס“: ההבדל בין פרדס לבין שדה הוא, שהפרדס מצמיח פירות „שאינם מוכרחים לצורך קיום החיות“¹⁷, ו"אינן אלא להתענג בהן"¹⁸, בעוד אשר בשדה צומחת בעיקר תבואה, שהיא מזון הכרחי „לצורך קיום חיותן“¹⁷.

בכך מבהיר רבי לוי, שאין מדובר כאן על „משפט“ סתם, שהרי המשפט באופן כללי הכרחי לצורך קיום העולם, כדלעיל, אלא מדובר כאן על סוג מיוחד של משפט, שהוא בדומה לפרדס, שמביא לידי „תענוג“¹⁹, ולכן מודגש בפסוק „אני ה' אוהב משפט“, כי דבר הגורם לתענוג מתקשר לתחושה של אהבה ותיבות.

וסוג מיוחד זה של משפט: (א) ניתן דוקא לישראל, (ב) נתינתו קשורה לכך שישראל חביבים אצל הקב"ה דוקא בדומה לאהבה לבן קטן – „נער ישראל ואהבהו“, כפי שיוסבר להלן.

ולהעיר מהשקו"ט אם ב"נ מצויים לדון בפרטי הדינים כמשפטי התורה (ראה אנציקלופדי' תלמודית ערך ב"נ ע' שנה). וש"נ.

(16) תהלים שם, כ.

(17) ב"י לטאו"ת ס"ז. וראה שו"ע אדה"ז שם.

(18) טור שם. וראה ב"י ושו"ע אדה"ז שם.

(19) ראה גם נתיבות עולם (להמח"ל) נתיב הדין בתחלתו: ולכן נקרא המשפט פרדס שהוא טיול ושמחה (אבל שם, שוה"ב בעבור שהוא דבר מחוייב ומוכרח). ע"ש. ולהעיר אשר במלך מוכרח גם ענין התענוג – ע"ד מלך ביפיו גו'.

ג. לשופטים – תפקיד מהותי ועיקרי

ההסבר לכך הוא:

בנושא המשפט יש שני תחומים, וכלשון הפסוק – שופטים ושוטרים: „שופטים – דיינין הפוסקים את הדין, ושוטרים – הרודין את העם אחר מצותם.. עד שיקבל עליו את דין השופט“²⁰.

לכאורה יוצא, ששופטים הם „אמצעי“ בלבד המאפשר בירור משפטי התורה, פרסומם וקיומם בחיי היום יום: כיון שעלול להתעורר ספק לגבי הבנת משפט התורה, יש צורך ב„שופטים“ – דיינים המבררים את דין התורה.

וכן דרושים „שוטרים“ המביאים לידי קיום פסק הדין והמשפט למעשה, „עד שיקבל עליו את דין השופט“.

לפי זה נראה, שהשוטרים חשובים²¹ מבחינה מסויימת יותר מהשופטים, כי הם מביאים לידי העיקר והתכלית – „שיקבל עליו את הדין“.

אך כפי שמבואר בתורה תפקידם של ה„שופטים“, אין מטרתם רק לגלות וליידע את העם בהוראות ברורות של דיני ומשפטי התורה, אלא יש להם תפקיד מהותי יותר כשלעצמם.

כפי שמתאר הרמב"ם²² את בית הדין הגדול שבירושלים – אשר היה הבסיס והיטוד לכל השופטים, ש„בכל שעריך“²³ – ש"הם עיקר תורה שבעל-פה והם עמודי ההוראה ומהם חוק ומשפט יוצא לכל ישראל“.

הרמב"ם מציין כאן שלשה פרטים ושלבים²⁴

(20) ל' רש"י ריש פרשתנו. וראה תנחומא פרשתנו ב. רמב"ם ריש הל' סנהדרין. וראה לקו"ש ח"ד ע' 98 ואילך.

(21) אף ששופטים חשובים יותר משוטרים, כי השוטרים הם רק שליח השופט (ראה רא"ם וגו"א ריש פרשתנו) – מ"מ בנוגע להעיקר והתכלית (קיום הדין בפועל), הוא יותר בשוטרים מבשופטים (ראה תנחומא שם).

(22) ריש הל' ממרים.

(23) ראה פרשתנו יז, ח (ובפרש"י ד"ה דברי ריבות). ולהעיר גם מספרי ע"פ בכל שעריך – להקיש כו', רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"ג: קובעין בתחלה כו'. שם ה"ח. ועוד.

(24) ע"פ מ"ש הרמב"ם בהלכה שלאח"י, דמה שלמדו „מפי השמועה“ הוא „תורה שבעל פה“, „מפי דעתם באחת מן המדות כו'“ נק' „משפט“, „ועל פי התורה אשר יורוך“ קאי על „התקנות והגזירות והמנהגות שירור כו'“ – יש לומר לכאורה, שזוהי ג"כ כוונת הרמב"ם כאן בג'.

בתפקידו של בית הדין הגדול: א) הם עיקר תורה שבעל-פה – כאן אין בכוננה לתורה כהוראה בלבד, אלא לימוד והבנת התורה²⁵. ב) הם עמודי ההוראה – התפקיד של בירור ההלכה למעשה שבתורה, הוראה לפועל. ג) ומהם חוק ומשפט יוצא לכל ישראל – האחריות לכך שהוראות בית הדין יגיעו לכל ישראל²⁶.

ד. השופטים בישראל – מחדשים בתורה

זהו ההבדל בין תפקידם של השופטים בעם ישראל, לבין תפקידם אצל בני נח – להושיב דיינין ושופטים בכל פלך ופלך²⁷ – שהוא הבדל מהותי ביותר:

תפקידם של השופטים והדיינים של בני נח הוא רק „לדון בשש מצוות אלו ולהזהיר את העם”²⁷; הדיינים ניתנו להם בשלמותם²⁸, אך כיון שלא כל אחד מסוגל להבין בשכלו את הדין לאמיתו בכחות עצמו, או פנוי לכך וכדומה, יש צורך בדיינים ובשופטים המתמחים בפרטי הדינים ומתאימים לכל ארוע את הדין המתאים לו, וכן משתדלים להביא לקיום דינים אלו בפועל – „להזהיר את העם”.

לעומת זאת, תפקידם של השופטים של בני ישראל הוא בראש ובראשונה – „עיקר תורה שבעל-פה”.

לשונות אלו: „עיקר תורה שבעל-פה” – מה שלמדו מפי השמועה (קבלה איש מפי איש); „עמודי ההוראה” – תקנות גזירות ומנהגות; „חוק ומשפט יוצא כו” – מה שלמדו באחת מן המדות כו”. אבל משינוי לשון הרמב”ם – „עיקר תורה שבעל פה .. עמודי ההוראה .. חוק ומשפט יוצא לכל ישראל” (שבודאי אינם סתם מליצות) משמע שכונתו (עכ”פ – גם) להמבואר בפנים.

25) ראה הקדמת הרמב”ם לס’ היד בתחלתה: כל המצוות .. בפירושן ניתנו .. והמצוה זו פירושה .. ומצוה זו היא הנקראת תורה שבעל פה. וראה צפ”נ שם. 26) להעיר מהחילוק בין לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא, ופס”ד בנוגע לפרוט – ראה ב”ב (קל, ב) אין למדין הלכה לא מפי למדו כו’ עד שיאמרו לו הלכה למעשה (ראה רשב”ם שם. לקו”ש ח”ד ע’ 50). רמב”ם הל’ ממרים פ”ג ה”ז. וראה בארוכה המשך תרס”ז (ע’ שצ ואילך. ע’ תו ואילך).

27) לשון הרמב”ם הל’ מלכים ספ”ט – מסנהדרין שם, ב. 28) להעיר מרמב”ם הל’ מלכים (פ”ה ה”ט): אין מניחין אותן לחדש דת כו’ יעמוד בתורתו לא יסיף ולא יגרע.

התורה שבכתב נמסרה להם כדי שילמדו ויפרשו ויבארו אותה – תורה שבעל-פה: בכחם לא רק להבהיר וללבן דין בתורה, אלא אף לחדש בתורה²⁹, לפי כללי התורה, כמובן.

ועל כל זאת נאמר „לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל”³⁰.

וזהו משמעות המדרש „מכל מה שבראתי איני אוהב אלא את הדין”, ושהקדוש-ברוך הוא מסר את המשפט ואת הדין דוקא לישראל: אין מדובר כאן על התפקיד של יישום הדין והמשפט באופן כללי, כפי שקיים גם אצל בני נח, אלא על החידוש שב„משפט” – ההבנה והחכמה³¹ שבתורה שבעל-פה, שהיא אינה לצורך העולם, כדי לדעת את המעשה אשר יעשו, אלא מעל לכך, ואהוב יותר אצל הקדוש-ברוך הוא „מכל מה שבראתי”³², וענין זה נמסר לעם ישראל, כאמור לעיל.

ה. אהבה לבן קטן – מעצם מהותו

לפי זה יובן מדוע קשורה נתינה זו להביבותם של ישראל דוקא כ„נער ישראל”³³:

29) ראה בארוכה המשך תרס”ז שם (ע’ שפג ואילך. ע’ תד ואילך).

30) פרשתנו יו, יא. וראה ספרי ופרש”י שם: אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין. וראה לקו”ש [המתורגם] ח”ה ע’ 129 (ובהנמקן בהערה 26 שם). ולהעיר גם מנתיבות עולם (להמהר”ל) נתיב התורה פ”א: החכמים הם עצם התורה. ע”ש. ואכ”מ.

31) ראה פרדס (הובא באוה”ת ריש פרשתנו. סד”ה שופטים ושופטים תער”ב (בהמשך תער”ב ח”א)) דהספירות כולם נקראו שופטים מצד הבינה.

32) ע”פ המבואר בפנים יומתק השינוי בלשון המדרש בין המשל להמשל – בהמשל אומר „שהיו לו בנים הרבה והי’ אוהב את הקטן יותר מכולן והי’ לו פרדס כו’ ואהבו יותר מכל מה שהי’ לו”, ואילו בהמשל אומר „איני אוהב אלא לישראל .. איני אוהב אלא את הדין”.

כי בהנמשל, ענין ה„פרדס” שבמשפט הי’ שלא בערך* לשאר עניני הבריה (ולא רק שהוא יותר אוהב מהם). וכן (בהמשל) זה שישאל הם „נער .. ואהבוהו” (כדלקמן סעיף ה) אינו בערך לשאר כל האומות. 33) בהבא לקמן – להעיר (באו”א קצת) מאוה”ת פרשתנו ע’ תתיס ואילך. סד”ה שופטים תער”ב הנ”ל.

(*) להעיר ממעשה מרכבה ומעשה בראשית ש„קוראין אותו פרדס” ודוקא בו (ולא בשדה) שייך טיול (רמב”ם הל’ יסודי התורה פ”ד הי”ג), שבתורה הי’ סודות התורה כו’.

אנשי הדור, אִז מ’האָט זוכה געווען אַז דער אויבערשטער האָט אויסגעקליבן און ממנה געווען אַ בעל-בחירה, וואָס מצד עצמו איז ער שלא בערך העכער פון אנשי הדור, אַז ער זאָל זיין „שופטיך” און „יועציך” און דער נביא הדור, וועלכער זאָל אָנווייזן הוראות און געבן עצות בנוגע צו דער עבודה פון אַלע אידן און אַלע מענטשן פון דעם דור, בכל עניני תורה ומצוות, און בנוגע צו דעם אַלגעמיינעם טאָג טעגלעכן לעבן און אויפפירונגען, אויך אין „בכל דרכיך (דעהו)” און „כל מעשיך (יהיו לשם שמים)”²⁴,

ביז – די נבואה העיקרית – די נבואה²⁵ אַז „לאלתר לגאולה” און תיכף ומיד ממש „הנה זה (משיח) בא”²⁶.

... און דורך דער קבלה וקיום ההוראות פון „שופטיך” און „יועציך” שבדורנו – ווערט דורך דעם גופא דער מעין און התחלה פון קיום התפלה²⁷, „השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה” בגאולה האמיתית והשלמה, במכ”ש פון דעם וואָס „סוף מעשה במחשבה תחלה”²⁸, עאכו”כ אַז דאָס איז שוין אויך אין דיבור („ניב שפתיים”, ענין הנבואה), ווי ס’איז נהוג לאחרונה צו אַרויסברענגען די דברים בדיבור, כולל ובמיוחד – אַז אַט אַט קומט די גאולה.

– וואָס עפ”ז האָט מען אויך אַן ענטפער אויף דער שאלה וואָס מ’פרעגט אויף דעם וואָס מ’רעדט לאחרונה אַז די גאולה קומט תיכף ומיד ממש – לכאורה: ווי קען דאָס אַזוי גלאַטיק דורכגיין און מצליח זיין: ווי וועלן די בני-בית זיך אַפרופען אויף דעם, און וואָס

24) משלי ג, ו. אבות פ”ב מ”ב. וראה רמב”ם הל’ דיעות ספ”ג. טושו”ע או”ח סרל”א.

25) לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזהו בודאות – ראה מאמרי אדה”ז הקצרים ע’ שנה”ו.

26) שהי”ש ב, ח ובשהשיר עה”פ.

27) ברכה הי”א דתפלת העמידה.

28) פיוט „לכה דודי”.

„יועציד“ שבדורנו – „מאן מלכי רבנן“¹⁹ בכלל, ובפרט נשיא דורנו – וועלכער קומט בהמשך צו רבותינו נשיאינו שלפניו – דער שופט דורנו ויועץ דורנו און נביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל: „נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצונו“, „אליו תשמעו“²⁰, וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, אז אויב איינער האָט די מעלות ושליויות וואָס אַ נביא דאַרף האָבן און באַווייזט אותות ומופתים – ווי מ'האָט געזען און מ'זעט בהמשך קיום ברכותיו באַ נשיא דורנו – איז „אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעו“, דורך דעם וואָס „יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו“²¹ (ווי מ'האָט עס געזען באַ כ"ק מו"ח אדמו"ר),

און נאָכמער: „נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא – ווי דאָס איז בנוגע צו נשיא דורנו, און דאָס ווערט נמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' – הרי הוא בחזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה“²²; מ'דאַרף אים פאָלגן גלייך תיכף ומיד נאָך „קודם שיעשה אות“, און „אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר“²³ לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו'“²⁴, וואָרום מ'איז מאמין אין דברי הנביא, ניט ווייל דאָס איז זיינע דעם נביא'ס רייד, נאָר ווייל דאָס איז דעם אויבערשטן'ס רייד דורך דעם נביא!

... האָט מען די הוראה כנ"ל, אז מ'דאַרף מפרסם זיין לכל

של מלך לתת – הם מקבלים את ה"בעלות" על המשפט, הניתנת מאלקי ומלך המשפט.

1. „שופטים ושופטים“ – „נעשה ונשמע“

המשמעות שצוייגט לעיל לגבי „משפט“ שקיימת באופן כללי בכל התורה והמצוות, קיימת גם בקיומה של כל מצוה בפני עצמה, על ידי כל אחד ואחת. וההסבר לכך הוא:

ההבדל בין „שופטים“ לבין „שופטים“ דומה להבדל בין „נעשה“ לבין „נשמע“: מהותם של „השופטים“ היא „נשמע“ – הבנת⁴¹ התורה והמצוות. וה„שופטים“ מביאים לידי „נעשה“ – עשיה בפועל, כולל מעשה מלשון כפיה⁴², שזוהי המשמעות של קבלת עול.

עשויים לחשוב ש„נשמע“ אינה מטרה כשלעצמה, אלא היא מעין הכנה למצוה – על כך נלמדת ההוראה מהמדרש שהובא לעיל, שהקדוש-ברוך-הוא מצווה שיהיו שופטים – „נשמע“ – כעבודה בפני עצמה.

זהו אחד ההסברים לסדר בין המושגים „נעשה ונשמע“, נעשה קודם לנשמע – לא רק לצורך ה„נעשה“, כדי שקבלת העול תהיה במלוא התוקף והשלמות, ללא התערבות של הסברים שכליים של „נשמע“, אלא גם לצורך „נשמע“:

כאשר „נשמע“ בא לפני „נעשה“, ייתכן שה„נשמע“ מהווה הכנה בלבד ל„נעשה“ – „לימוד המביא לידי מעשה“.

אך כאשר ה„נשמע“ בא לאחר ה„נעשה“, לאחר שהעשיה כבר הושלמה, מובן, שה„נשמע“ אינו רק הכנה ל„נעשה“, אלא מטרה כשלעצמה.

והסיבה לכך היא, משום שהחביבות של הקדוש-ברוך-הוא לישראל מושלמת דוקא כאשר קיימת אצל ישראל הבנה והשגה שכלית בתורה ובמצוות. כי נתאווה הקדוש-ברוך-הוא להיות לו דירה בתחתונים, שכל ה"תחתונים" יהיו „דירה“ וכלי לאלקות. כאשר מתקיימת

בבירור ההלכות שבתורה יש צורך בעיקר³⁴ בגדלות בחכמה, כאמור לעיל, אך „מסירת“ התורה על ידי הקדוש-ברוך-הוא, כביכול, לשופטים של ישראל, באופן שהם מהווים את „עיקר תורה שבעל פה“ – אינה דוקא משום מעלתם וגדולתם בחכמה, אלא משום שישאל וקודש-א-ברך-הוא כולא חד³⁵, שישאל מאוחדים, כביכול, עם נותן התורה.

והמשל המתאים לכך הוא החביבות דוקא לבן קטן. אהבת האב לבנו הקטן אינה תלויה במעלותיו של הבן, שהרי הוא עדיין קטן, אלא רק משום כך שהאב והבן הם עצם אחד³⁶.

וכך הוא גם בנמשל לגבי עם ישראל: קיימת החביבות לישראל משום היותם „עם חכם ונבון“³⁷. אך האהבה האמיתית של הקדוש-ברוך-הוא לישראל אינה תלויה במעלותיהם וכדומה, אלא בעצם מהותם – הם „נער ישראל“.

ובעבודה הרוחנית מופיעה דרגה זו בגלוי אצל היהודי כאשר הוא מחשיב עצמו כקטן³⁸, בענוה ובהתלבטות – „ממעטין עצמכם“³⁹ – ועל ידי כך נעשים ישראל „בעלים“, כביכול, על התורה.

ולכן דוקא המשפט קשור לישראל ביתר עצמה וביתר עומק משאר עניני תורה ומצוות, כי בחידוש שבמשפט מתבטאת ה„מעלה העצמית“ של ישראל, בעצם היותם מאוחדים עם מהותו של הקב"ה, אלקי ומלך⁴⁰ המשפט.

מכך מובן גם מדוע מובא המשל דוקא מומלך, כי בנמשל מקבלים ישראל לא דבר רגיל שהוא חביב, אלא דבר אשר רק ביכולתו

(34) אף שצ"ל גם ענין הביטול, ואדרבה – הטעם שקבעו הלכה כב"ה ולא כב"ש (אף שב"ש „מחדידי טפי“ – יבמות יד, א), הוא „מפני שנוהין בו ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהם“ (עירובין יג, ב) – ראה בארוכה סה"מ תרכ"ו (ע' רעו ואילך. ע' רצ ואילך). המשך תרס"ו ע' תכב ואילך. לקו"ש חכ"א ע' 115. ועוד.

(35) להעיר גם מלקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 417-8. וראה שם הערה 54.

(36) ראה ד"ה כי נער ישראל תרס"ו (ע' תקנ"ג). וראה לקו"ש חכ"א ע' 20 ואילך (וש"נ). וראה שם הערה 6.

(37) ואתחנן ד, ו.

(38) ראה גם לקו"ש שם ע' 21.

(39) חולין פט, א. וראה גם פ"י מהר"ו למד"ר שם.

(40) ומלך מחדש משפטים (רמב"ם הל' מלכים ספ"ג. שם פ"ד) ועיין מהר"ץ חיות בס' תורת נביאים פ"ו (דין מלך ישראל). ואכ"מ.

(41) מל' דבר ג' כי שומע (ש"א ג, ט) וכיו"ב.

(42) ב"י לטויו"ד סרמ"ח. וראה לקו"ת בחוקותי מה, א. ולהעיר מאנה"ק סי"ב (קית, א"ב) בהפרש בין „מעשה“ ו„עבודה“. וצ"ק.

(19) ראה גיטין סב, א.

(20) פרשתנו יח, טו.

(21) רמב"ם שם רפ"י.

(22) שם ה"ה.

(23) ואתחנן ו, טז.

אצל היהודי רק העשייה – „נעשה“, קבלת עול – הרי למרות שבכך מתבטאת התבטלותו כלפי רצון ה', בכל זאת אין הדבר משפיע וחודר לכל מציאותו בכל הפרטים, כולל בכחות הפנימיים.

כדי שתושלם התכלית של „דירה בתחתונים“⁴³ אין די בהתבטלותו של היהודי כלפי רצון ה', אלא יש צורך שהוא וכל כחותיו יהיו „כלי“ ו„דירה“ לקדושה, וזאת דוקא כאשר קיימת אצלו גם הבנה והשגה בכחותיו הפנימיים – „נשמע“⁴⁴.

ז. הרצון והעונג שבמצוות

כשם שיש מעלה בלימוד התורה ובהבנתה⁴⁵ – „נשמע“ – לעומת קיום המצוות, כך ישנם שני ענינים אלו בקיום כל מצוה עצמה:

כידוע⁴⁶, יש במצוות שני סוגים של כוונות: (א) הכוונה הכללית, הוזה בכל המצוות, כנאמר בחלק מנוסח הברכה המופיע בכל המצוות – „אשר קדשנו במצוותיו וציונו“, קיום רצון ה', קבלת עול מצוות. (ב) הכוונה הפרטית המיוחדת הקשורה למשמעות המסויימת של מצוה זו – „להניח תפילין“, ההבנה, הטעם והודעת שבמצוה. (בדומה לכך שרמ"ח מצוות עשה הן כנגד רמ"ח איברים⁴⁷, ושם"ה מצוות לא תעשה הן כנגד שם"ה גידים, וכל מצוה מזככת ומשפיעה באיבר המסויים אצל האדם⁴⁸).

ההבדל בין שני סוגי כוונות אלו הוא

(43) ועאכו"כ מש"כ בוח"ב (מב, ב. תניא ספמ"ד) „בגין דישתמודעון ליה“. ובע"פ (ש' הכללים בתחלתו) „יכירו גדולתו“.

(44) ראה אה"ת פרשתנו שם: דירה בתחתונים .. י' עקב .. שנמשך האור והשפע ע"י צמצום התורה ומצוות וזהו תכלית רצונו ית'. ובהמשך תע"ב שם (ע' קג): וענין מ"ש שאובה את המשפט י"ל שזהו מה שיש מעלה בפנימי על המקיף .. שהמשפט הוא בע"ס. וראה גם לקו"ש שם ע' 22 ואילך.

(45) להעיר שבתושבע"פ צ"ל הלימוד דוקא בהבנה (שו"ע אדה"י תא"ח ס"ג ס"ב (מגמ"א סוס"ג). הל' ת"ת ספ"ב).

(46) ראה לקו"ש שלח מ, א. עטרת ראש נח, סע"ב ואילך. ובכ"מ.

(47) שכל אבר ואבר אומר לו עשה בי מצוה (והוא בסוף הקדמת סה"מ להרמב"ם, והוא בתחומא תצא ב, בשינוי ל' קצת).

(48) ראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"י ע' 439 ואילך. וש"נ.

בהתאם לשני הענינים שבמצוות⁴⁹: (א) רצון ה' שבמצוות – שבו אין הבדלים, ובענין זה שוות כל המצוות. (ב) העונג של הקדוש-ברוך-הוא (הפנימיות של הרצון שבמצוות) – ו„עונג העליון“ שונה בכל מצוה.

בדומה⁵⁰ להבדל שבין הרצון והעונג בנפש האדם, שבכוח הרצון אין הבדלי דרגה, תקפו של הרצון זהה בכל ה„רצונות“, ואילו בהרגשת התענוג יש הבדלים, שבכל דבר יש סוג אחר של תענוג.

ולכן יש מעלה בכוונה היחודית של המצוות על פני הכוונה הכללית⁵⁰, משום שבה קיים העונג של הקדוש-ברוך-הוא, כאמור לעיל, ש„נתאווה הקדוש-ברוך-הוא“ דוקא בדירה בתחתונים, הניתנת להשגה באמצעות המשכת האור האלקי גם בפנימיות כל דבר⁵¹.

ח. המשפט – מקור התענוגים

אמנם, בכל מצוה קיימת המעלה של „משפט“, מצד הכוונה המיוחדת והמשמעות המסויימת של מצוה זו, אך מעלה זו קיימת באופן מיוחד ב„משפט“ כפשוטו.

שהרי⁵² העונג האלקי המלוכב במצוות (בכל מצוה עונג מסויים אחר), הוא הארה בלבד מהעונג של הקדוש-ברוך-הוא, המאוחד עם מהותו ועצמותו יתברך. והרי הקדוש-ברוך-הוא עצמו אין בו הבדלים והתחלקות וכדומה, אלא הוא „מקור התענוגים“, שמשם נמשכת „הארה במצוות לכל בחינה כמדורגתה“.

וזהו היחוד ב„משפט“ – „שופטים ושוטרים תתן לך“ – שאין הכוונה רק לענין המסויים של המשפט, אלא לענין הכללי בקשר לתורה ולמצוות בכלל (כפי שהוסבר לעיל בהרחבה בסעיף ד). ולכן נאמר על כך „אני ה' אוהב משפט“ – כי כאן אין מתגלית רק הארה של עונג

(49) עיין לקו"ת במדבר יח, א"ב. אה"ת ר"ה (כרך ה) ע' ב'ק ואילך. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 179 ואילך.

(50) ראה ד"ה ארון עולם תשמ"ג (סה"מ – מלוקט ח"א ע' תלב ואילך) התייך להמבואר ברוב הדרושים (ראה הנסמן בהערה 46. ועוד) – שהכוונה כללית היא למעלה מהכוונה פרטית.

(51) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"י ע' 440 ואילך. (52) ראה בארוכה בכ"ז – אה"ת ר"ה שם.

תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו פון אַזאַ וואָס געפינט זיך אין חוצה שאין חוצה הימנו, און אויך – דער תרגום פון פנימיות התורה ותורת החסידות אין לשון עם ועם [רוסיש, וכיו"ב] דורך כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, ביז בימים האחרונים – אויך אָפּגעדרוקט (ספר התניא, תושב"כ פון חסידות¹⁵) אויף „בריי"ל, דער כתב פאַר „סגי נהור" ר"ל (כמדובר לעיל¹⁶).

וע"פ די הכרזה הנ"ל פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, אַז מ'האַט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, כולל די עבודה פון רבותינו נשיאנו אַלס „שופטיק“ און „יועציק“ עד היום הזה, און „אכשור דרי"י כפשוטו – איז פאַרשטאַנדיק, אַז ס'איז שוין געקומען די צייט פון „ואשיבה שופטיק כבראשונה ויועציק כבתחלה“ בתכלית השלימות (און מ'דאַרף ניט אַנקומען צו שוטרים, ווייל ס'איז שוין אַלץ מבורר), לאחר די טעימה והתחלה בזה דורך רבותינו נשיאנו¹⁸.

דערפון איז פאַרשטאַנדיק דער לימוד וואָס יעדערער האָט שטייענדיק אין שבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, די לעצטע רגעים פון גלות – אַז עס דאַרף זיין אַן עבודה בהתאם מדה כנגד מדה צו מצב הגאולה:

צו מפרסם זיין באַ זיך און ביי אַלע צו וועמען מ'קען דערגרייכן – אַז מ'דאַרף אויף זיך מקבל זיין און אויף זיך אָננעמען (מיט נאָכמער שטאַרקייט) די הוראות ועצות פון די „שופטיק“ און

(15) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר – נדפס בקיצורים והערות לתניא ע' קיח ואילך.

אגרות קודש שלו ח"ד ע' רכא ואילך. וראה שם ח"ה ע' צ.

(16) שיחת ש"פ עקב (סה"ש ה'תנש"א ע' 764 ואילך).

(17) ל' חז"ל – יבמות לט, ב. חולין צג, ב.

(18) ראה פיה"מ להרמב"ם שבהערה 6: ואשיבה שופטיק כבראשונה ויועציק כבתחילה .. זה יהי' בלי ספק כשיכון הבורא ית' לבות בני אדם ותרבה זכותם ותשוקתם לשם יתברך ותגדל חכמתם לפני בוא המשיח כו'.

מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו', ד.ה. אז יעדער נביא איז א' המשך פון נבואת משה ותורתו (נאָר אין דעם גילוי הנבואה זיינען פאַראַן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר¹¹). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחר וואָס „תחזור הנבואה לישראל“¹², וואָס איז „הקדמת משיח“¹² – די נבואה וואָס וועט זיין באַ משיח צדקנו (וואָס „נביאי גדול הוא קרוב למשה רבינו“), ואמרו חז"ל¹⁴ אז „גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון“, און בכל דור ודור איז דאָ איינער וואָס איז ראוי לזה – דעריבער דאַרף מען וויסן אַלס א' הלכה אויך בזמן הזה (נאָך פאַר דער גאולה), אז ס'איז דאָ די מציאות פון גילוי הנבואה (באָ משיח עוד לפני הגאולה), אַלס א' מעין והתחלה („יועציך כבתחלה“) צו שלימות גילוי הנבואה לאחר הגאולה. דאָס הייסט, אז דאָס איז ניט קיין חידוש וואָס וועט זיך אויפֿטאַן ערשט נאָך דער גאולה, נאָר די התחלה בזה ווערט שוין אויפֿגעטאַן פריער בבחי' „יועציך כבתחלה“, דעריבער שרייבט עס דער רמב"ם אין זיין ספר הלכות (ובפרט אז דער רמב"ם שרייבט בספרו אויך די הלכות וואָס זיינען נוגע לימות המשיח, אויך – די הקדמה לזה).

ע"פ הנ"ל וועט מען פאַרשטיין דעם אויפטו פון די לעצטע דורות בכלל ובפרט פון דעם איצטיקן דור ובפרט אין דעם איצטיקן זמן, וואָס לויט הכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט מען שוין אַלץ פאַרענדיקט, און לויט אַלע סימנים האָלט מען שוין אין די לעצטע רגעים פאַר דער גאולה.

... מ'האָט די שלימות פון יפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי

(11) פ"ז ה"י.

(12) רמב"ם אגרת תימן פ"ג.

(13) רמב"ם ה' תשובה פ"ט ה"ב.

(14) ראה שמור"ר פ"ב, ד. זח"א רנ"ג, א. שער הפסוקים פ' ויחי. תו"א ר"פ משפטים.

העליון, כבכל מצוה מסויימת, אלא כאן מתגלה מקור התענוגים, ה"גתאודה" של עצמותו יתברך. וזהו הסיבה לכך שהמשפט ניתן לישראל דוקא משום „נער ישראל ואוהבהו“ – דוקא משום המעלה של הקטנות וההתבטלות – כי ההתקשרות למקור התענוגים איננה⁵³ באמצעות עבודה של טעם והרגשת העונג, שבה מורגשת ישותו ומציאותו של האדם, אלא להיפך: דוקא על ידי פשטות מתקשרים לפשטות המוחלטת של מעלה⁵⁴.

ט. „שופר“ – מקור התענוגים

פרשת שופטים נקראת תמיד בתחלת חודש אלול:

בדרך כלל שבת פרשת ראה היא עדיין בחודש מנחם אב – שבת מברכים של חודש אלול, ואף אם פרשת ראה נקראת בראש חודש אלול ממש, הרי זה היום הראשון של ראש חודש – ל' מנחם אב, ואילו א' אלול חל תמיד בפרשת שופטים.

ומובן, שהאמור לעיל, לגבי השופטים קשור במיוחד לחודש אלול, שאחד ממנהגי ישראל בחודש זה, הוא תקיעת השופר של חודש אלול⁵⁵, המתחיל בא' באלול⁵⁶:

בענין השופר אנו מוצאים שני

(53) ראה לקו"ת שם (יה, ג) „היינו ע"י אני אותיות אין“ (וראה בהגמ"ש שם). וראה אוה"ת שם פ"ד – הובא לקמן בפנים.

(54) ע"ד מאמר הבעש"ט (כתר שם טוב בהוספות סקנ"ד (ואילך). ויש"ג) דפשיטות העצמות מתגלה בהפשיטות דאיש פשוט.

(55) ראה היעוד בזה בנ"כ הטושו"ע או"ח סתקפ"א. ואנו אין לנו אלא הוראת נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר (היום יום אדר"ה אלול) שביום השני דר"ה אלול מתחילין לתקוע, וביום הראשון תוקעין (רק*) להתלמד.

(56) וכ"ה בנוגע הוספה בתהלים (ג"פ ליום). משא"כ אמירת לדוד ה' אורי ג' – שמתחיל בא' דר"ה אלול. אבל להעיר, שב' ענינים אלו נמשכים גם בחודש תשרי, משא"כ שופר דאלול (ואף שישנו ברי"ה – ה"ה סוג אחר לגמרי בתקיעות*). ואכ"מ.

(*) אלא שבפנימיות הענינים, זה שתוקעין להתלמד באדר"ה אלול הוא התחלה של ענין השופר – ראה בארזכה לקו"ש ח"ד ע' 95. ואילך.

(*) אף ש"ל שטייכס ז"ל – ראה לקו"ש (המתורגם) ח"ט ע' 134. ואילך. ובהוספות ללקו"ש ח"ט ע' 317. בהערה.

ניגודים⁵⁷: „שופר“ מלשון „שפרו מעשיכם“⁵⁸, ענין של תענוג, ומצד שני, קול השופר מטיל אימה וחרדה⁵⁹, היפך העונג.

על כך מסביר ה"צמח צדק" ⁶⁰, שה"שופר" הוא בבחינת „מקור התענוגים" שמעל לגילוי התענוג, ומשום כך הוא מטיל אימה וחרדה, כי גילוי מקור התענוגים כרוך בהתבטלות, כאמור לעיל.

כפי שידוע⁶¹ משלו של הבעל-שם-טוב על קול השופר, הדומה לקול הפשוט⁶² של בנו יחידו של המלך, אשר „אביו יכירו בטביעת עין דקלא“.

אך מצד שני, „שופר" הוא מלשון תענוג, כיון שזהו מקור התענוגים שממנו נמשכים כל סוגי התענוגים.

וזאת בדומה לדברי המדרש על המשפט – שופטים ושופרים תתן לך – שעל כך נאמר „אני ה' אוהב משפט“, ולכן מתקשר הדבר לישראל כפי שהם במצב של „נער ישראל ואוהבהו“, כדלעיל.

ועל ידי ה"משפט" (שלמות הדין בכלל), מושג היעוד שבו מסתיים המדרש, ש"מיד אני גואל אתכם גאולה שלימה"⁶³.

(ממאמר ושיחת ש"פ שופטים תשכ"ז.

ד"ה יו"ט של ראש השנה תשמ"ב*)

(57) ראה בכ"ז – אוה"ת שם פ"ב ופ"ד. ולהעיר מאוה"ת (יהל אור) תהלים ע' רצב.

(58) ל' המדרש – ויק"ר פכ"ט, ו. מדרש תהלים פא, ד. (59) כמש"נ (עמוס ג, ו) אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו – הובא בטאו"ח (וכ"כ) שם בנוגע לאלול.

(60) באוה"ת שם.

(61) הובא בהמשך וכזה תרל"ז פרק ע.

(62) בהמשל שם אמר „קול גדול“, אבל בנמשל אמר „קול פשוט“. וראה בארזכה סידור ד"ה להבין ענין תק"ש ע"פ כוונת הבעש"ט (רמז, ג ואילך) דענין של תק"ש הוא קול פשוט המעורר הפשיטות דלמעלה.

(63) ראה סד"ה שופטים תער"ב בביאור סיום דברי המדרש (דבוכות המשפט „אני .. משרה קדושתו ביניכם .. מיד אני גואל אתכם גאולה שלימה“) – כי ע"י המשפט ממשכים עצמות אוה"ס. ע"ש. וראה לעיל סעיף ח.

(*) ומסתבר שגם בהמשל הסונה לקול פשוט, שהרי „מחמת אריסת חומן שכה גם לשון מדינתו“, והמלך מכירו (רק) ע"י קולו.

(*) נדפס סילו בסה"מ מלוקט ח"א ע' תכא ואילך.

הוספה

בשורת הגאולה

לז.

ע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט לאחרונה – וועגן דער
הכרזה והודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: „לאלתר
לתשובה (ובמילא איז) לאלתר לגאולה“, אז מ'האט שוין אלץ
פארענדיקט, אויך דער „צופוצן די קנעפ“, און עס דארף נאך זיין
„עמדו³ הכן כולכם“ – און דאס האט מען שוין אויך פארענדיקט –
אויף צו מקבל זיין פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – איז
פארשטאנדיק, אז מ'האלט שוין איצטער בא דעם זמן פון קיום
היעוד „ואשיבה“ שופטיך כו' ויועציר⁶, און נאכמער: כבתחילה:
מ'האט שוין די התחלה דערפון, כדלקמן.

... בכל הדורות – אויך לפני תח"מ של משה – איז נוגע די
הלכה צו וויסן אז „האל-ל מנבא את בני האדם“ (גילוי אלקות בגדרי
הנבראים), ביז די שלימות בזה ווי ס'איז געווען בא משה⁸. און
נאכמער – בכל דור איז שייך אז „נביא אקים להם גוי כמוך“, ווי
דער רמב"ם איז מבאר¹⁰ אז „כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו

(1) „קול קורא“ ב„הקריאה והקדושה“ (סיון-תמוז תש"א. אלול תש"ב) – נדפסו
באגרות-קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ה ע' שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל
ואילך.

(2) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(3) אגרות-קודש שלו ח"ד ע' רעט. וש"נ.

(4) ראה „היום יום“ ט"ז טבת. ובכ"מ.

(5) ישע"א, כו.

(6) ראה פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ"א מ"ג, דמשמע שם ש, ואשיבה שופטיך גו"
יהי עוד „לפני בוא המשיח“ וכהסיום בכתוב זה „אחרי כן יקרא לך עיר הצדק גו". וראה
לקר"ש ח"ט ע' 105 הערה 74.

(7) רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ז.

(8) לקר"ש חכ"ג ע' 71. ע"ש.

(9) פרשתנו יח, יח.

(10) שם פ"ח ה"ב.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

❧ ❧ ❧

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

❧ ❧ ❧

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

לעולם ועד

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!